

Norrdjurs kommune
Torvet 3
8500 Grenaa

Arbejdstilsynet
Tilsynscenter Nord
Landskronagade 33
2100 København Ø

T 70 12 12 88
at@at.dk
www.at.dk

CVR 21481815

7. december 2022

Afgørelse

Vi sender her den afgørelse, som vi oplyste om på vores tilsynsbesøg den 30. november 2022 hos Norrdjurs kommune på arbejdsstedet Dolmer Have 2-4, 8500 Grenaa. Vi talte med afdelingsleder Carsten Pedersen.

Sag

20220066222/8

Ansvarlig:

Charlotte Bech
Andersen

CVR 29189986

P 1009221022

Side 1/6

Strakspåbud

Virksomheden påbydes at sikre, at arbejdet planlægges, tilrettelægges og udføres, så risikoen for vold ved alenearbejde med beboere i botilbuddet Dolmer Have effektivt imødegås. Kan den særlige risiko for vold ikke imødegås, må den ansatte ikke arbejde alene.

I skal efterkomme påbuddet **straks**.

I skal efterkomme påbuddet **straks**.

I skal orientere alle arbejdsmiljø- og tillidsrepræsentanter, der er berørt af påbuddet.

I skal **senest den 14. december 2022** give os besked om, hvordan I har efterkommet påbuddet. Inden I giver os besked, skal I orientere arbejdsmiljøorganisationen om, hvordan påbuddet er efterkommet. I skal bruge [formularen](#) på vores selvbetjeningsløsning Arbejdsmiljø i din virksomhed.

Begrundelse for påbuddet

Arbejdstilsynet vurderer, at alenearbejde medfører en særlig risiko for vold, og at virksomheden ikke i tilstrækkeligt omfang har imødegået risikoen.

Ved vold forstås fysisk vold i form af angreb mod legemet og psykisk vold i form af trusler og anden krænkende adfærd, herunder chikane.

Ved alenearbejde forstås, at man under arbejdets udførelse ikke kan ses eller høres af andre fra virksomheden uden brug af tekniske hjælpemidler.

Der er tale om en betydelig fare i forbindelse med alenearbejde, idet ansatte kan blive udsat for arbejdsrelateret vold, som medfører fysisk eller psykisk skade på kort eller lang sigt.

Det bygger vi på følgende:

- At der forekommer alenearbejde om natten fra kl. 22.30-8.00, hvor nattevagter arbejder alene med 21-22 beboere med alvorlige psykiske lidelser som skizofreni, biopolare lidelser, svær depression, svær angst, posttraumatisk stress og autisme og ofte med dobbeltdiagnoser. Beboerne kan være vrede, råbende og paranoide. Ledelse oplyser, at alle beboerne i perioder kan være psykotiske og være hallucinerende og stemmehørende. Særligt 3 beboere har gentagne gange og dagligt været fysisk voldelige, truende og fremsat trusler på livet:
 - Der er hver uge hændelser i form af slag, rusk og skub, samt grove verbale trusler. Der er indenfor det sidste år sket en voldsom stigning i den udadreagerende adfærd.
 - Beboere imiterer truende positioner som eksempelvis knyttede næver og de kan gå tæt på ansatte og deres ansigter med et truende og vredt ansigtsudtryk.
 - Der ses registreringer på udadreagerende adfærd om natten/tidlig morgen, hvor ansatte bliver sparket, får en lussing, prikket til med en kost, råbt efter og hvor boksebevægelser imiteres.
 - Der er verbale trusler rettet mod ansatte som eksempelvis, "Din fucking bitch. Din fucking luder" og "Du er en møgbeskidt kælling". Der ses endvidere en seksualiserende adfærd og der er kast med og spark til genstande. En beboer opsøger i vrede ansatte på kontoret og kan reagere ved, at sparke på døren og komme brasende ind på kontoret. Ansatte bliver ringet op på kontoret med trusler om vold og skældsord.
- Der er risiko for, at de beboere, som ansatte møder under alenearbejdet, reagerer med vold mod ansatte, fordi de dagligt er påvirkede af alkohol, hash og/eller stoffer, som eksempelvis amfetamin. Ledelse og AMR oplyser, at 6-7 beboere er misbrugende med eksempelvis hash, alkohol og amfetamin og at misbruget ligeledes har været stærkt stigende det sidste år.
- De beboere, som ansatte møder under alenearbejdet kan have en udadreagerende og voldelig adfærd, hvor det kan være svært at forudsige beboerens faktiske adfærd, fx på grund af manglende varselssignaler om, hvornår beboere kan reagere med vold mod ansatte. Dette særligt når beboere er misbrugende.
- Der er risiko for, at de beboere, som ansatte møder under alenearbejdet, reagerer med vold mod ansatte, idet nogle af beboerne tidligere har udøvet kriminalitet, er voldsdømte eller kendte for at have udøvet vold mod ansatte.
- Der har det sidste ½ år været et stigende antal politianmeldelser på grund af vold mod ansatte.

Alenearbejdet øger risikoen for, at ansatte udsættes for vold, fordi ansatte ikke kan få tilstrækkelig hurtig og effektiv hjælp, hvis de skulle blive udsat for fysisk vold eller trusler, idet der ikke er en kollega i nærheden, der hurtigt og effektivt vil kunne hjælpe med at afværge faren. Nattevagten kan ringe efter en kollega eller en leder, men disse skal vækkes om natten og har fra 10 minutters transporttid og mere til botilbuddet.

Arbejdstilsynet vurderer, at alenearbejde som nattevagt kan medføre en betydelig fare, idet beboere er truende og har fremsat trusler på livet mod de ansatte. Dette oftest om dagen, men også om natten. Det er Arbejdstilsynets vurdering, at arbejdet ikke er tilrettelagt, så faren imødegås.

Utilstrækkelig forebyggelse af risikoen for vold øger de ansattes risiko for at blive udsat for vold, der kan føre til belastningsrelaterede sygdomme som angst og depression og i nogle tilfælde posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD). De ansatte risikerer også at få fysiske helbredsskader.

Vi vurderer, at den fare, de ansatte udsættes for i forbindelse med udførelse af alenearbejde, er så alvorlig, at den skal imødegås straks.

Sagens oplysninger

Virksomheden

Dolmer Have er et psykiatrisk botilbud med døgndækning. Der er lige nu 21 beboere, men stedet er normeret til 20 faste og 2 midlertidige pladser.

Målgruppen har psykiatriske diagnoser og ofte dobbeltdiagnoser. Der er ca. 26 ansatte med pædagogiske og sundhedsfaglige baggrunde. Virksomheden er ledelsesmæssigt organiseret med en afdelingsleder og leder. Der er 2 nattevagter ansat og botilbuddet har pt. en vakant stilling som nattevagt.

Grundlag for påbuddet

Besøg på virksomheden

- Tilsynsbesøg den 22-11 2022. Arbejdstilsynet havde en samtale med leder Jan Hoel og Arbejdsmiljørepræsentant (AMR) Adnan Tica samt med flere ansatte.

Samtaler med ledelse og ansatte

- Arbejdstilsynet har afholdt telefoniske samtaler med AMR og 1 ansat den 24. november og med 1 ansat den 29. november 2022.
- Arbejdstilsynet har afholdt telefonisk samtaler med afdelingsleder Carsten Pedersen den 24. november, den 25. november og den 30. november 2022.

Skriftlige materialer

- Arbejdstilsynet har i forbindelse med tilsynet modtaget statistik over voldsepisoder fra 7 beboere i perioden den 1. juni til den 31. oktober 2022

Risiko for og forekomsten af arbejdsrelateret vold i arbejdstiden

De ansatte udfører social- og sundhedspædagogisk arbejde både om dagen, aftenen og natten. Arbejdet tager udgangspunkt i et indgående relationsarbejde og kan være i form af samtaler, motivationsarbejde og guidning i forbindelse med personlig hygiejne, som eksempelvis barbering. Sundhedsfagligt arbejde er i forbindelse med dosering og udlevering af medicin og PN.

Ledelse, AMR og ansatte oplyser, at de beboere, der arbejdes med, er karakteriseret ved, at:

- Være alvorligt psykisk syge med lidelser som skizofreni, biopolare lidelser, svær depression, svær angst, posttraumatisk stress og autisme og ofte med dobbeltdiagnoser. De kan være vrede, råbende og paranoide. Ledelse oplyser, at alle beboerne i perioder kan være

psykotiske og være hallucinerende og stemmehørende. Stemmehøringen kan være karakteriseret ved, at en beboer skal gøre noget ondt ved andre mennesker og kan være karakteriseret ved, at stemmerne taler nedladende til en beboer. Stemmerne kan gøre beboere forpinte. Beboerne kan have svære misbrugsproblematikker, udadreagerende og seksualiserende adfærd. Ansatte oplyser, at det er kendetegnende for beboerne med misbrug, at de, når de er påvirkede, har svært ved at følge husregler, som eksempelvis, at de ikke må være på fællesarealerne.

- Ledelse og AMR oplyser, at der er sket en voldsom stigning i år med udadreagerende hændelser hver uge i form af trusler, slag og skub, samt grove verbale trusler. Ledelse og AMR oplyser, at 6-7 beboere er misbrugende med eksempelvis hash, alkohol og amfetamin og at misbruget ligeledes har været stærkt stigende det sidste år. Der er 2 beboere, der er dagligt misbrugende. Ledelse, AMR og ansatte oplyser, at der ligeledes det sidste ½ år har været et stigende antal politianmeldelser med opkald til politiet ca. 1 gang månedligt på grund af vold og trusler om vold mod ansatte.
- AMR og ansatte oplyser, at beboerne kan have en udadreagerende og voldelig adfærd, som kan være svær at forudsige, idet det er svært for de ansatte at vide, hvornår beboerne er misbrugende. De kan indtage alkohol eller stoffer, når de er alene i deres lejligheder eller de kan tage ind til byen og komme hjem påvirkede. Der er beboere, som kan stå uden for toiletdøren eller en dør til en anden beboers lejlighed og vente på, at ansatte kommer ud og de kan her være truende. De kan ligeledes vente på parkeringspladsen, når de ansatte møder ind. Ligeledes kan beboerne uden varsel blive grove i munden og være fysisk truende.
- Nogle af beboerne har tidligere udøvet kriminalitet, er tidligere voldsdomte, har behandlingsdomme eller er kendt for at have udøvet vold mod ansatte. Der er lige nu en beboer, der afventer dom for vold mod ansatte.

Arbejdstilsynet konstaterer, at følgende fremgår af registreringer udfyldt af ansatte omkring voldsepisoder:

- Der er modtaget registreringer på voldsepisoder på de 7 beboere, som har udadreagerende adfærd. Det fremgår heraf, at der er daglige hændelser og nogle dage flere hændelser i løbet af samme dag fra særligt 3 beboere.

Nedenstående er eksempler på vold og trusler om vold fra de 3 beboere med den hyppige og tilbagevendende udadreagerende adfærd:

- Den fysiske vold rettet mod ansatte består af slag, skub og rusk. Der bliver slået ud efter ansatte i form af knytnæver mod brystet, slag på skuldre, der kan blive taget fat i en arm og der kan blive taget fat i skuldre eller tøjet, hvorefter man bliver rusket. Ligeledes kan man i forbifarten blive stødt hårdt til med en skulder. Beboere imiterer truende positioner som eksempelvis boksestillinger, knyttede næver, skud med pistol og beboere kan gå tæt på ansatte og deres ansigter med et truende og vredt ansigtsudtryk.
- Der ses registreringer på udadreagerende adfærd om natten/tidlig morgen, hvor ansatte bliver sparket, får en lussing, prikket til med en kost, råbt efter og hvor boksebevægelser imiteres.

- Nedenstående citater tydeliggør verbale trusler om vold og død:
 - "Skal jeg så skære øjnene ud på dig? Skal jeg så stikke en kniv i maven på dig? Skal jeg skære halsen over på dig?"
 - "Din fucking bitch. Din fucking luder"
 - "Du er en møgbeskidt kælling"
 - "Jeg smadrer jeres liv, hele bundtet"
 - "I vil ende på kirkegården og det vil flyde masser af blod i Dolmer"
 - "I skal vide, at jeg ikke er bange for at slå nogen ihjel"
- Der ses yderligere en seksualiserende adfærd rettet mod ansatte, hvor ansatte bliver taget på bagdelen og klappet bagi og man kan eksempelvis bliver spurgt, hvornår man skal i seng sammen eller om man skal kneppes.
- Der er tilbagevendende registreringer på, at særligt en beboer i vrede opsøger ansatte på kontoret. Beboeren kan komme højt råbende og sparke på døren og komme brasende ind på kontoret. Ansatte bliver ringet op på kontoret med trusler om vold og skældsord.
- Der er kast med og spark til genstande, hvor ansatte kan høre høje lyde af glas, der smadres i lejligheder, der er smadret en beboers glasdør og der bliver sparket til stole og kastet med cykler.

Ledelsen oplyser om omfanget af alenearbejde, at de ansatte arbejder alene på botilbuddet om natten fra kl. 22.30-8.00. Leder oplyser, at alenearbejdet i forbindelse med de 2 beboere, der er normeret 2:1, tilrettelægges ved at opgaver, som kan opstå om natten på grund af, at en af de 2 beboere ikke sover, forsøges udskudt til dagtimerne. Man arbejder som vågen nattevagt, og det oplyses i den forbindelse af ansatte, at beboerne har en tendens til at forrykke deres døgnrytme og kan være vågne om natten. Ansatte og ledelse oplyser, at beboere kan rumstere meget rundt om natten og være råbende. Eksempelvis kan der om natten og tidlig morgen være behov for en kop kaffe og en snak med nattevagten på kontoret. De beboere, som er i et samværs- og aktivitetstilbud har ofte brug for lang tid om morgenen til at gøre sig klar og her er det nattevagten, der guider verbalt ved barbering, tandbørstning etc.

I forbindelse med alenearbejdet om natten, arbejder de ansatte alene på matriklen, og der er således ikke kollegaer i nærheden, der hurtigt og effektivt vil kunne hjælpe med at afværge faren ved tilfælde af udadreagerende adfærd fra beboerne. Det er muligt, at tilkalde en kollega til at møde ind om natten, hvis der opstår et særligt behov. Ansatte oplyser, at der kan være fra 10 minutters transporttid og mere, idet flere kollegaer bor rundt i kommunen.

Virksomhedens forebyggende tiltag

Det oplyses af ledelse, at:

- Der har været perioder, for eksempel hen over sommeren, hvor der har været 2 nattevagter på vagt om natten.
- 2 af beboerne er normeret 2:1
- Der er ikke en fyldestgørende statistik på antallet af hændelser, hvor politi er blevet tilkaldt.

Det oplyses af AMR og ansatte, at:

- I dag- og aftenvagter bærer ansatte alarm med mulighed for at tilkalde en kollega hurtigt.
- Man trækker sig ved udadreagerende adfærd efter en fælles procedure, som gennemgås 2 gange årligt. Der er ligeledes introduktion til proceduren af vikarer.

- Der har ikke være undervisning i nænsom nødværge eller psykofysisk træning.

Anvendte regler

- § 38, stk. 1 og § 77, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021 af lov om arbejdsmiljø.
- § 29, i bekendtgørelse nr. 1406 af 26. september 2020 om psykisk arbejdsmiljø.

Vejledning til at efterkomme påbuddet

For at forebygge risikoen for vold ved alenearbejde kan I fx:

- Sikre at ansatte ikke arbejder alene hos borgere, hvor der er risiko for vold herunder borgere med aktivt misbrug af stoffer.
- Sikre klare retningslinjer for alenearbejde, så det er tydeligt for ansatte, hvornår de må arbejde alene hos borgere.

I kan læse mere om forebyggelse af vold i At-vejledning D.4.3:

<https://at.dk/regler/at-vejledninger/vold-d-4-3/>

I kan klage over påbuddet

I kan klage over påbuddet til Arbejdsmiljøklagenævnet. Hvis I ønsker at klage, skal I sende klagen til Arbejdstilsynet. Vi skal modtage klagen inden fire uger efter, at I har modtaget påbuddet. Klage over et strakspåbud har ikke opsættende virkning. Det betyder, at I skal rette jer efter påbuddet, selvom I klager. Hvis vi fastholder påbuddet, sender vi klagen videre til Arbejdsmiljøklagenævnet, som så behandler jeres klage.

Eventuelle konsekvenser af påbuddet

Arbejdstilsynet vil nu vurdere, om der er grundlag for at melde virksomheden til politiet eller give den en bøde. Det er fast praksis, når virksomheden har fået et strakspåbud af denne art.

Følg jeres sag digitalt

Få overblik over denne sag og eventuelle andre sager med Arbejdstilsynet på [Arbejdsmiljø i din virksomhed](#). Her kan I bl.a. se kommende frister, og om Arbejdstilsynet vurderer, at I har efterkommet påbuddet.

Ring, hvis I har spørgsmål

I er velkomne til at ringe til Arbejdstilsynet på 70 12 12 88, hvis I har spørgsmål til påbuddet.

Venlig hilsen

Charlotte Bech Andersen
Tilsynsførende